

MTÜ Eesti Ellujäämisselts

www.loodusmatk.ee

LOODUSES LIIKUMINE, KÄITUMINE JA VAATLEMINE

Eesmärk

Et loodust hoida, tuleb teda kõigepealt tunda; mida süvenenumalt, seda lähedasemaks ta meile saab. Unustada ei tohiks sedagi, et loodus eksisteerib, elab oma elu suurepäraselt päris ilma inimeseta, vast isegi paremini kui meie hoole ja kaitse all. Matka eesmärk on õpetada õigeid looduses liikumise ja käitumise viise.

Sihtgrupp

Valides tegevuste loetelust vastavate kooliastmete õppekavadega kõige paremini haakuvad teemad, saab programmi kohandada sobivaks kõikidele kooliastmetele, kõikidele klassidele, vastavalt Põhikooli riiklikus õppekavas toodud õppesisule:

I kooliaste 2.2.2 p 2, p 7, p 8

II kooliaste 2.3.2 p 6, p 8, p 17

III kooliaste 2.4.2 p 8, 3.2.2 p 9, p 19, 4.2.2 p 10

Seos õppekavaga

Ainevaldkond "Loodusained"- toetab nõuet praktiliste tööde lülitamisest õppekavasse kogemuste ja oskuste omandamiseks, samuti otsuste tegemise oskuste arendamist. Toetab aktiivsete õppemeetodite kasutamist ning lõimimist nii loodusvaldkonnas kui õppekava üldosaga.

Toetab loodusainete õppekava läbivaid teemasid:

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine - kujundab õpilasetel teadmist loodusvaldkonna teadmistest kui alusest paljude igapäevaprobleemide lahendamisele ning tutvustab teadmiste rakenduslikku tähtsust meie elus. Õppeülesannete valik toetab õpioskuste, suhtlemisoskuste, koostöö- ja otsustamisoskuste ning teabega ümberkäimise oskuste arengut .

Keskkond ja jätkusuutlik areng – aitab kaasa sotsiaalselt aktiivse, vastutustundliku ja keskkonnateadliku inimese kujundamisele, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustab jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Tervis ja ohutus - aitab mõista tervislike eluviiside jälgimise vajalikkust ning aitab kujuneda õpilasel

tervislikke eluviise väärtustavaks isiksuseks, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava ja turvalise keskkonna kujundamisele.

Toetab taotletavad pädevusi (Põhikooli riiklik õppekava):

I kooliaste

- Tunneb huvi looduse ja selle uurimise vastu ning kasutab julgelt loovust ja fantaasiat
- Mõistab, et inimene on osa loodusest ning inimeste elu sõltub loodusest; suhtub loodusesse säästvalt
- Märkab looduse ilu ja erilisust ning väärtustab oma kodukoha elurikkust ja maastikulist mitmekesisust
- Hoolib elusolenditest ja nende vajadustest
- Liigub looduses turvaliselt, kahjustamata loodusväärtusi ja iseennast

MTÜ Eesti Ellujäämisselts

www.loodusmatk.ee

II kooliaste

- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning

püüab selgusele jõuda oma huvides;

- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;

III kooliaste

- tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;

- on teadmishimuline, oskab õppida ja iseseisvalt töötada;

- juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;

- oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;

- mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

Läbiviimiseks sobiv aeg

Programmi saab läbi viia kõigil neljal aastaajal.

Programmi kestvus

3-5 tundi, mille jooksul käsitletakse 3-4 teemat (vt alalõik märksõnad ja tegevuste kirjeldus) nii teoorias kui praktikas.

* Kokkuleppel on võimalik programmi pikendada, lisades teemasid. Võimalik läbi viia ka mitmepäevase looduslaagri vormis.

Päevakava

* Täpne ajakava lepatakse kokku tellijaga.

Väljasõit kooli juurest

Saabumine sihtkohta. Programmi üldine tutvustus.

Programmi läbiviimine

Kokkuvõtted, tagasiside. Lõke. Kerge eine.

Tagasisõit kooli juurde

Programmi toimumise koht

Siksali, Voki küla, Vastseliina vald, Võrumaa (18 km Võrust, 42 km Põlvast)

* Programmi saab läbi viia ka teistes kohtades vastavalt tellija (kooli) soovile ning täpne toimumise

koht lepatakse eelnevalt kokku. Oleks soovitatav, kui ühe sõiduotsa transpordile ei kulu üle 40 min.

Märksõnad, tegevuste kirjeldus

Vastavalt kooliastmele lepatakse kokku 3-4 teemat, mida programmi raames käsitletakse:

Loeng ja vestlus igapäevase liikumisel maastikul, veekogu kallastel, veekogudel, eramaadel ning loodusandide korjamisel

Õpitakse rännakule minekuks valmistumist, erinevatel maastikuelementidel liikumist, üldisi tuleohutus- ja keskkonnakaitsenõudeid

Õpitakse looduse hoidmist näidete varal, nagu matkadel laagri valik, lõkkekohtade ettevalmistamine ja lahkudes peatuskohal olevate inimtegevuse jälgede kaotamine.

MTÜ Eesti Ellujäämisselts

www.loodusmatk.ee

Puudutatakse metsa eksimisel tekkinud situatsioone, keha reaktsioone seistes olukordades ja inimese käitumismalle.

Matka käigus tehakse korduvalt peatusi ja juhitakse osalejate tähelepanu metsloomade tegevuse jälgedele ja ümbritsevatele taimedele. Selgitatakse, millised neist kõlbavad söögiks, millised haiguste raviks, millised on mürgised, mida saame teha nende kaitseks?

Soo kui puhta vee reservuaar ja hinnaline loodusvara

Vaadeldakse valesti valitud matka- või piknikulõkkest tulenevaid kahjusid loodusele

Õppemeetodid:

Kasutatakse mitmesuguseid aktiivõppe meetodeid, näiteks õuesõpe, juhtumisuuringud, arutelud, grupitöö, rollimängud ja dilemmaprobleemide lahendamine. Osalejad esitlevad uurimistulemusi.

Õppimise tulemused

1. Osalejad oskavad õigesti mõelda ja looduses käituda

2. Matkal osalenu on looduskeskkonna saastamisel väiksema riskifaktoriga.
3. Peale matka läbimist oskavad osalejad hinnata matkadel või metsas liikumisel inimtegevuse tagajärjel tekkivaid ohte loodusele ning teavad üldisi ohutusnõudeid, tuleohutusnõudeid, keskkonnakaitsenõudeid.
4. Peale matka läbimist teab osaleja ohutusnõudeid liiklusvahendiga looduses liiklemisel, igapäevasest liikumisest maastikul, veekogu kallastel, veekogudel ning loodusandide korjamisel.
5. Osaleja oskab hinnata puhast vett, selle tähtsust.

Õppe- ja kasvatuseesmärkide täitmine (vastavalt Loodusainete ainekavale):

- tunneb huvi looduse vastu, huvitub looduse uurimisest ja loodusainete õppimisest
- oskab sihipäraselt vaadelda loodusobjekte, teha praktilisi töid ning esitada tulemusi
- omab teadmisi looduslikest objektidest ja nähtustest ning elusa ja eluta keskkonna seostest
- mõistab inimtegevuse ja looduskeskkonna seoseid, näitab üles empaatiat ümbritseva suhtes ning väljendab hoolivust ja respekti kõigi elusolendite suhtes
- rakendab teadmisi ja oskusi igapäevaelus

Grupi suurus

Kuni 25